

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

3. De possessione bonæ fidei, quatenus restituere teneatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

C A P. II.

Vtrum restituere ablata sit necessarium ad salutem.

Restituere iniuste ablata est necessarium ad salutem, necessitate præcepti: patet Rom. 14. Reddite omnibus debita. Ratio, quia rem alienam detinere, destruere, continet iniquitatem & iustitiam, quæ alio modo tolli non potest, nisi per restitutionem. Ergo.

Licet præceptum restituendi secundum formam sit affirmatiuum, tamen includit negatiuum, & ita semper & statim obligat (dum creditor rationabiliter inuitus est) sicut omnia negatiua præcepta (V.C. restituere & non detinere.)

Vnicum est peccatum iniustitiæ detentionis & non restitutionis: quia opponitur vnico præcepto iniuste non retinendi, & consequenter restituendi.

C A P. III.

De Possessore bonæ fidei, quatenus restituere teneatur.

Bonæ fidei possessor, si intelligat rem alienam esse, non plus restituere debet, quam possidet, nisi legitime præscripsit. Quod si consumpserit res, nihil tenetur restituere, nisi in quantum locupletior inde factus Ratio, cum bonæ fidei possessor nullam iniuriam intulerit, non obligatur ex capite iniustæ acceptionis, sed solum ex capite rei acceptæ & possessæ, quare plus restituere non cogitur, quàm possidet. V.C. Si vestem holosericam 20 aureis valentem, & à fure tibi donatam, bona fide accepisti & attriuisi; postea verò dominus compareret, in primis ipsi restituere debes vestem attritam, quæ forte non am-

Aa 4 plus,

plius, quam 10. aureis valet. Deinde compensare debes attritionem vestis, non omni modo, sed quantum ditior factus es. V. C. si eo anno 6. aureos te vestiendo insumpsisses, nisi vestem holosericam accepisses, 6. tantum, non 10. aureos. Quod si vestis non donata tibi sit, & empta, nihil præter vestem attritam restituere debes, quia nihil ditior factus es, ut patrimonium tuum auctum fuerit. Item si ad rem furtiuam inuitatus fuisti, ad nihil teneris, nisi quantum domi de tuo erogasses, nisi prandio fueris participasses.

Item milites ex mandato superioris in causa debita, vel bello materialiter iniusto bona fide pugnant; intellectâ postea iniustitia belli non tenentur facere rapinas, nisi in quantum locupletiores facti non attendendo, quod fornicationibus &c. consumpserint; quia nihil contra iustitiam percipiunt, cum ignorarent res alienas esse.

2. Fructus alij sunt rei, alij industrie, vt lucrum, quod negotiando acquiritur, vino, pecunia, &c.

Fructus rei alij sunt naturales, quos natura producit, vt fœcus animalium, herbæ, &c. Alij sunt mixti, ad quorum præductionem æque hominis industria quam natura operatur. V. C. Segetes, caseus, Vinum, oleum, lana. Huc referuntur pretia domorum, instrumentorum &c. locatorum: qui fructus civiles dicuntur, eò quòd non propriè fructus sint, & ad firmitudinem fructuum iure civili constituti, iuxta l. prædiorum, ff. de vsuris: Prædiorum urbanorum pensiones pro fructibus accipiuntur.

NB. Fructus *mixti* dicuntur tales à Iuristis: *naturales* autem à Theologis. Item Fructus alij sunt recipiendi, pendentes, alij percepti, à solo se parati.

Fructus

Fructus vel potius lucra, quæ meræ industriæ sunt, 3
 ad bonæ fidei, imo etiam malæ fidei possessorem, omni iure spectant. Nam sicuti fructus rei, rem sequitur, eiusque dominium; ita lucrum, veluti fructus industriæ ad eum pertinet, qui adhibuit.

Coroll. 1. Si quis alieno instrumento opus elaboravit ad artificem, non ad instrumenti dominum, arte factum pertinet: Instrumentum tamen, & usus valoré domino rei restituere debet. Pecuniam furtilia negotiatione expositam, lucrum inde proveniēs, ad furem pertinet.

Fructus percipiendi, v. c. fœtus in utero, segetes 4
 solo adhærentes, vna cum re domino eius cedunt, quia censentur pars rei frugiferæ.

Fructus rei non solum naturales, sed etiam mixti 5
 ex realiena percepti, si extantes sunt, domino restitui debent, deductis expensis, & æstimatione laboris. Ratio, quia *Locupletari aliquis non debet cum alterius iactura*. reg. 48. in 6. Et l. nam hoc. ff. de condict. ind. bit. *Natura æquum est, neminem cum alterius detrimento fieri locupletiozem*. Locupletior autem fieret bonæ fidei possessor, si præter expensas suas aliquid ex fructibus rei alienæ perciperet.

NB. Fructus industriales in foro externo civili, si separati sunt, seu percepti bonæ fidei possessori acquiruntur, tunc si extantes sint, à domino repeti non possunt, instituta actione reali vindicationis, sed potius cōdictione sine causa, vel Iudicis implorato auxilii o& officio ob æquitatem. Fructus autem merè naturales, v. c. poma, separati, bonæ fidei possessori non acquiruntur, quod dicitur l. 48. ff. de acquir. red. dom. Quod etiam naturales sint bonæ fidei possessoris, id verum est, quod bonæ fidei possessor loco
 Aa 5 domini

domini habeatur, interim dum illi lis non mouetur, adeò vt si fructus etiam naturales alienauerit, ad nihil teneatur, nisi fortè inde locupletior factus sit.

6 Pretium locationis ex re aliena ad eius dominium spectat, licet dominus rem, si penes se habuisset, nunquam locaturus fuisset: hoc enim est per accidens. Exemplum habes in ædibus alicui elocatis, & torque aurea aliena, quæ non numeratur inter res vsu absumptibiles, sed eius vsus à domino separari alteri concedi, & per se in æstimationem venire potest, quare precium elocatae torquis non est meræ industriae, sed ipsius rei fructus, quippe cum propter eius usum pendatur, consequenter ad rei dominium spectat.

7 Si bonæ fidei possessor fructus rei absumpsit, restituere debet, quatenus locupletior factus est, qui vt supra l. 14. ff. de condict. indebiti, hoc naturæ quum est, neminem cum alterius detrimento fieri locupletiozem.

8 Bonæ fidei possessor fructus perceptos ex fundo alieno, breuiore tempore, id est, 30. annis, vsucapere potest, quam ipsum fundum, quippe tempus longum ad eum vsucapiendum requisitum.

C A P. IV.

De Possessore malæ fidei, quatenus restituere teneatur.

1 **M**alæ fidei possessor est, qui iniuste possidet, sciens, vel per crassam ignorantiam scire intendens, ius sibi non competere. Quo non comprehenduntur ii, qui improprie malæ fidei possessores dicuntur.